

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดและค่าเป็นการศึกษาในทุกระดับชั้น "ครู" คือ หัวใจสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการสอนแต่ละวิชาจะบรรลุผลสำเร็จที่คิดได้นั้นจำเป็นต้องมีครูที่มีคุณสมบัติหรือมีวุฒิเฉพาะในแต่ละสาขาวิชามาดำเนินการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาสุขศึกษาเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสุขภาพซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้เมื่อมีปัจจัยหลาย ๆ ด้านมากระทบ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ก็ด้วยปัจจัยไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะกระทำได้ ครูสุศึกษานอกจากจะมีความรู้ในเนื้อหาวิชาแล้วยังต้องมีทักษะ มีเทคนิคในการสอน อาจโดยเฉพาะเพื่อที่จะสามารถประยุกต์หลักสูตร เนื้อหาวิชาและนำวิธีการทางสุขศึกษามาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มาจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ กันได้อันมุ่งก่อให้เกิดความรู้ สร้างทัศนคติและปลูกฝังการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในเรื่องของสุขภาพให้แก่ผู้เรียน การสอนโดยครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษาหรือมีพื้นฐานในการสอนสุขศึกษาโดยตรง ย่อมช่วยให้นักเรียนการสอนวิชาสุขศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ไต่ค้นหาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นด้วย

ปัจจุบันการเพิ่มจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา ทำให้เกิดปัญหาการขาดครูมากขึ้น โดยเฉพาะทำให้วิชาสุขศึกษาต้องขาดครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษาโดยตรงมาดำเนินการสอนเป็นจำนวนมาก โรงเรียนส่วนใหญ่ขอให้เป็นหน้าที่ของครูพลศึกษาที่จะรับผิดชอบควบคุมไปทั้งงานด้านพลศึกษา ซึ่งสุชาติ โสมประยูร (2526: 116) กล่าวว่า "ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งเป็นครูพลศึกษาและต่ำกว่าครึ่งเป็นครูวิชาอื่นและครูที่จบมาทางสุขศึกษา" ด้วยสภาพเช่นนี้ การเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยครูประจำการที่มีอยู่จึงไม่ประสบผลดีเท่าที่ควร จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูสุศึกษาเหล่านี้ควรได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านที่

เกี่ยวข้องกับเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงาน การจัดการนิเทศทางสุศึกษาโดยเฉพาะ จึงควรจัดให้มีขึ้น เพราะจะช่วยให้ครูได้ปรับปรุงตนเอง ปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนในวิชาสุศึกษา มีความเข้าใจในหน้าที่ของครูสุศึกษา พร้อมทั้งให้ความ ร่วมมือกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนได้เต็มที่ แต่ทั้งนี้การจะจัดการนิเทศให้แก่ครู ก็ควรให้เป็นไปตามความต้องการและสนองความต้องการของครูเหล่านี้ด้วย หากการ นิเทศเกิดขึ้นโดยไม่สนองความต้องการของครู การพัฒนาที่ตัวครูและผลงานที่จะติดตาม มาก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้อย่างถาวรทั้งยังอาจเกิดการขัดแย้งหรือมองภาพพจน์ของผู้ให้การ นิเทศผิดพลาด กลายเป็นผลเสียในอีกหลาย ๆ ด้าน ตรงกันข้ามกับการนิเทศที่ตรง ตามความต้องการของครู จะสามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาได้อย่างรวดเร็วเพราะได้ รับความร่วมมือช่วยเหลืออย่างเต็มที่จากครู การจัดการนิเทศการศึกษาเพื่อให้เกิดผลดี นั้น พัทรี คีปไซย (2524: 19) ได้กล่าวไว้ว่า

การนิเทศการศึกษาเพื่อให้งังเกิดผลดี จะต้องดำเนินงานไปตามขั้นตอน เริ่มควยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานอย่างรอบคอบ เพื่อนำมาดำเนินการวางแผน ในกรปฏิบัติ ความต้องการความรู้ของครูเป็นข้อมูลพื้นฐานประการ หนึ่ง ซึ่งศึกษานิเทศก์จำเป็นต้องทราบ เพราะการนิเทศที่ตรง กับความต้องการ สามารถช่วยให้ครูปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมการเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น

การศึกษาถึงความต้องการการนิเทศทางสุศึกษาของครูสุศึกษาจึงเป็นขั้นตอน สำคัญของการดำเนินงานพัฒนางานสุศึกษาในโรงเรียน และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่ ผู้ให้การนิเทศต้องศึกษาอย่างรอบคอบ ซึ่งในแต่ละแห่งย่อมมีสภาพการณ์ที่มีผลกระทบต่อ การทำงานของครูสุศึกษาไม่เหมือนกัน เมื่อการเรียนการสอนวิชาสุศึกษาตามหลักสูตร ใหม่มุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพทั้งด้านความรู้ หัสนคติ และการปฏิบัติ จึงอาจเกิดปัญหาหรือข้อขัดแย้งได้ง่ายหากการศึกษานั้นไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ ของชุมชน หรือชุมชนไม่ยอมรับ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่งเกี่ยวกับการสอน วิชาสุศึกษาในชุมชนที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และยึดมั่นรูปแบบการ ดำรงตนในสังคมท้องถิ่นตนเองไว้ได้ดังเช่น ในเขตการศึกษา 2 อันประกอบด้วย 4 จังหวัดชานแดนภาคใต้ ตามสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2523 (กรมพล- ศึกษา 2527: 1) พบว่า มีประชากรร้อยละ 73.19 นับถือศาสนาอิสลาม ในจำนวน

นี้ร้อยละ 80 ทุกภาษามหาญท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน และมีชนบทเริ่มนิยมประเพณีคล้ายกับของสหพันธรัฐมาเลเซีย ตลอดจนสภาพภูมิประเทศภูมิอากาศก็แตกต่างกันออกไปมาก และจากการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศศึกษาคณะกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษา-มัธยม ประจำปี 2527 ของหน่วยศึกษานิเทศกรรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 2 ยะลา (2527: 26-27) โดยใช้การจัประชุมสัมมนาครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐาระดับมัธยมศึกษาทั้งหมดในเขตการศึกษา 2 นี้ จำนวน 108 คน ผลของการสัมมนาก็พบปัญหาและความต้องการของครูพลศึกษาที่มีต่อการสอนวิชาสุขศึกษา สรุปเป็นรายข้อดังนี้

1. ครูเห็นว่าเนื้อหาวิชาสุขศึกษาตามหลักสูตรที่ให้ใช้ยังมีเรื่องซ้ำซ้อนกัน
2. หลักสูตรกว้างเกินไป เกิดปัญหาสอนไม่ทัน
3. ครูต้องการให้มีหน่วยการเรียนวิชาสุขศึกษามากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่
4. ครูต้องการให้ศึกษานิเทศก์จัดอบรม
5. ครูต้องการให้ศึกษานิเทศก์จัดทำแผนการสอนวิชาสุขศึกษาให้
6. ครูต้องการให้จัดทำธนาคารข้อสอบ และมีความเห็นว่าควรจัดให้มีการประเมินผลที่เหมือนกันในกลุ่มโรงเรียน
7. ครูต้องการเอกสารประกอบการเรียนการสอน
8. ครูต้องการรายชื่อแหล่งค้นคว้า และแหล่งอุปกรณ์การสอน
9. ครูมีความเห็นว่า กรมพลศึกษาควรจัดศูนย์บริการภาพยนตร์เกี่ยวกับวิชาสุขศึกษาเป็นตอน ๆ
10. ครูต้องการให้มีการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาวิชาสุขศึกษา ทั่วทั้งตำบล และการถูกสุขลักษณะของโรงเรียน

ข้อมูลที่ได้รับจากผลการประชุมสัมมนาตามโครงการครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่าการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2 ยังมีปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอนและการนิเทศทางสุขศึกษาก็มักจำเป็นมากที่ควรจัดให้กับครูสุขศึกษาโดยเฉพาะ ภัยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมด ประกอบกันยังไม่มิจานวิจัยเอื้อใจจัดทำมาก่อน ผู้วิจัยก็ตระหนักในความสำคัญและต้องการศึกษาถึงความต้องการนิเทศของครูสุขศึกษาในโรงเรียนรัฐาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 2 นี้ ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ โดยตรงต่อการวางแผนทางการนิเทศทางสุขศึกษาให้ตรงตามความต้องการของท้องถิ่น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานสุขศึกษาในโรงเรียนได้ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศของครูผู้ศึกษาที่สอนในโรงเรียน
รัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศทางสุขศึกษาของครูผู้มีประสพ-
การณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษาในระยะเวลาที่ต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความต้องการการนิเทศทางสุขศึกษาของครูผู้ศึกษา
ที่สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 2 เท่านั้น
2. การศึกษาความต้องการการนิเทศของครูผู้ศึกษาที่ใช้ในการวิจัยนี้
ศึกษาเฉพาะความต้องการการนิเทศในเรื่องที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของ
ครูผู้ศึกษา อันได้แก่ ด้านการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ด้านการบริการสุขภาพใน
โรงเรียน ด้านการจัดสิ่งแวดลอมที่ถูกสุขลักษณะและด้านการปฏิบัติงานทั่วไปเกี่ยวกับ
โครงการสุขภาพในโรงเรียน ตลอดจนสภาพการจกการนิเทศ และผู้ให้การนิเทศทาง
สุขศึกษาที่ครูต้องการด้วย
3. การวิจัยนี้มุ่งเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศทางสุขศึกษาของครูผู้มี
ประสพการณ์การสอนวิชาสุขศึกษามากกว่า 5 ปี กับครูผู้มีประสพการณ์การสอนวิชาสุขศึกษา
ไม่เกิน 5 ปี

ข้อกถองเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่า ครูผู้ศึกษาทุกคนที่ตอบแบบสอบถามได้ตอบด้วยความจริงใจ
เข้าใจในวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ และคำตอบเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูผู้ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 2
มีความต้องการที่จะใ้รับการนิเทศทางสุขศึกษาในค้ำนต่าง ๆ

2. ครูสุชศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสุชศึกษามาไม่ต่ำกว่าย่อมมีความต้องการการการนิเทศทางสุชศึกษาแตกต่างกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การนิเทศ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่ครู เพื่อเป็นแนวทางให้ครูนำไปปรับปรุงการเรียนการสอน อันมีผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น

ครูสุชศึกษา หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่สอนวิชาสุชศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 2

โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษา และอยู่ในสังกัดกองการมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เขตการศึกษา 2 หมายถึง เขตการศึกษาที่ประกอบด้วย 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

การนิเทศทางสุชศึกษา หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ปรึกษา แก่ครูสุชศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ครูนำไปปรับปรุงการเรียนการสอน และปรับปรุงการดำเนินงานในค้ำที่เกี่ยวกับสุขภาพ อันมีผลต่อการเรียนการสอนวิชาสุชศึกษา

ความต้องการการการนิเทศของครูสุชศึกษา หมายถึง สิ่งที่ครูสุชศึกษาต้องการให้มีการนิเทศในค้ำการเรียนการสอนวิชาสุชศึกษา ค้ำบริการสุขภาพในโรงเรียน ค้ำการจักสิ่งแนวค้ำอมให้ถูกสุชลักษณะ ค้ำการปฏิบัติงานทั่วไปเกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตลอดจนสภาพการจักการนิเทศ และผู้ให้การนิเทศทางสุชศึกษาที่ครูต้องการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางสำหรับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดพอดานามัยที่จะช่วยปรับปรุงแก้ไขปัญหา เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาสุชศึกษาใน

โรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง และจัดเตรียมการ
นิเทศทางสุศึกษาของศึกษานิเทศก์ ให้สามารถดำเนินงานการนิเทศได้อย่างตรง
เป้าหมาย เป็นไปควยดี และมีประสิทธิภาพ

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการช่วยกระตุ้นให้ครูสุศึกษา ผู้บริหาร ตลอดจน
นักวิชาการที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาสุศึกษา และให้การสนับสนุน
ส่งเสริมการนิเทศทางสุศึกษาได้ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย